

Tid Torsdagen den 28 augusti 2014, kl. 16:00 – 16:15
Plats Bråvallasalen, Stadshuset
Justerat Torsdagen den 4 september 2014

Joakim Larsson

Maria Östberg Svanelind

Närvarande**Beslutande ledamöter:**

Joakim Larsson (M) ordföranden

Maria Östberg Svanelind (S), vice ordföranden

Jan Tigerström (M)

Lars Svärd (M)

Theréz Randquist (M)

Per Hallberg (M)

Daniel Forslund (FP)

Karl Malmqvist (C)

Lars Arell (S)

Maria Nygård (S)

Åke Askensten (MP)

Tjänstgörande ersättare:

Elin Olsson (MP)

för Anna Bäcklund (MP)

Ann-Margarethe Livh (V)

för Clara Lindblom (V)

Ersättare:

Gustav Johansson (M)

Eva Ångström (M)

Maria Hagbom (M)

Inga Osbjer (FP)

Kenneth Nilsson (S)

Håkan Olander (S)

Lennart Tonell (MP)

Tjänstemän:

Förvaltningschefen Krister Schultz, Ann-Charlotte Bergqvist, Jennie Almgren, Marita Anheim, Mårten Frumerie, Gunnar Jensen, Filip Borgelin, Åsa Wigfeldt, Maria Stigle samt personalföreträdaren Björn Bergebo §§ 1-8 och borgarrådssekreteraren Martin Edgélius.

§ 1**Val av justerare och tid för justering****Beslut**

Exploateringsnämnden utser vice ordföranden Maria Östberg Svanelind (S) att tillsammans med ordföranden Joakim Larsson (M) justera dagens protokoll.

Justering sker torsdagen den 4 september 2014.

§ 2**Frågor för beredning och eventuell information från kontoret**

Efter sammanträdet informerar Filip Borgelin från Avdelningen för Stora projekt om projektet Lugnet 3 i Hammarby sjöstad.

§ 3**Anmälan av inkomna skrivelser till exploateringsnämnden**

Inkomna skrivelser m.m. till exploateringsnämnden enligt förteckningar från den 1 augusti 2014 och den 28 augusti 2014 anmäls.

§ 4**Anmälan av delegationsbeslut fattade inom exploateringskontoret**

Dnr E2014-00005

Beslut

Exploateringsnämnden godkänner anmälan.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 12 juni 2014.

§ 5**Anmälan av protokoll från rådet för funktionshinderfrågor**

Dnr E2014-00008

Protokoll nr 4/2014 från stadsbyggnadsnämndens och exploateringsnämndens gemensamma råd för funktionshinderfrågors sammanträde den 29 april 2014 anmäls.

§ 6**Anmälan av minnesanteckningar från nämndens möte med rådet för funktionshinderfrågor**

Minnesanteckningar från exploateringsnämndens möte med stadsbyggnadsnämndens och exploateringsnämndens gemensamma råd för funktionshinderfrågors den 22 maj 2014 anmäls.

Exploateringsnämnden godkänner anmälan med ändring av två rubriker i närvaroförteckningen där det står *miljö- och hälsoskyddsnämnden* och *miljöförvaltningen* i stället för exploateringsnämnden och exploateringskontoret.

§ 7**Program för HBTQ-frågor 2014 – 2017. Svar på remiss**

Dnr E2014-01335

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

- 1 Exploateringsnämnden överlämnar kontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 11 augusti 2014.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

- 1) Ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M), Daniel Forslund (FP), Karl Malmqvist (C), vice ordföranden Maria Östberg Svanelind m.fl. (S) och Ann-Margarethe Livh (V) föreslår (se beslutet).
- 2) Åke Askensten m.fl. (MP) föreslår att nämnden beslutar enligt följande:

Att återremittera programmet för hbt-frågor 2014-2017.

Att programmet remitteras till RFSL Stockholm och polisens hatbrottsgrupp.

Att ekonomiska resurser knyts till programmets genomförande.

Att programmet följs upp genom att relevanta indikatorer förs in i stadens integrerade ledningssystem, ILS.

Att i övrigt anföra följande;

Friheten att utforma sitt eget liv är en grundläggande mänsklig rättighet. Där ingår att kunna uttrycka sin kärlek och könsidentitet – hur personen än själv väljer att definiera dessa – utan rädsla för fördomar och diskriminering. Rätten till självbestämmande och identifikation är också en demokratifråga. Demokrati handlar inte bara om politiska rättigheter och åsiktsfrihet, det handlar också om lika rätt att uttrycka sin kärlek och könsidentitet.

Att ett program kring hbtq-frågor tas fram i staden är mycket positivt. En av de viktigaste aspekterna för att möta målen om både bemötande och synliggörande är kunskap och kompetens om frågorna. Ett bra hbtq-program innebär att stadens verksamheter åläggs ett strukturerat arbete för att synliggöra och motverka diskriminerande beteenden och normer. Dock saknas helt resonemang kring normkritik i det föreslagna programmet.

Det saknas även genomgående i det föreslagna programmet konkretiseringar och målbilder som går att följa upp och uppfattar programmet som alltför allmänt skrivet. För att programmet ska kunna integreras i stadens verksamheter behöver insatser identifieras samt följas upp och utvärderas. Därför bör relevanta indikatorer kring hbtq-frågor också integreras i stadens ledningssystem, ILS. För att programmet ska ha någon effekt måste även ekonomiska resurser knytas till de uppsatta målen.

Att stadens personal får tillgång till kompetenshöjande insatser är viktigt. Därför bör Stockholms stad fortsätta att hbt-certifiera sina verksamheter med prioritering av verksamheter där hbtq-personer tenderar att vara särskilt utsatta.

Sammanfattningsvis ska det ses som positivt att ett program nu äntligen tas fram. En motion i frågan var uppe redan 2013 och avslogs då av den moderatledda majoriteten. I Stockholms läns landsting har man redan hunnit jobba på det här sättet i flera år. Det är viktigt att stadens hbtq-program, såsom är fallet i landstinget, även omfattar upphandlad verksamhet.

Beslutsgång i delen om återremiss

Ordföranden Joakim Larsson (M) ställer förslaget att återremittera ärendet mot att avgöra ärendet vid dagens sammanträde och finner att nämnden beslutar att avgöra ärendet vid dagens sammanträde.

Beslutsgång

Ordföranden Joakim Larsson (M) finner därefter att nämnden beslutar enligt förslag från ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M) Daniel Forslund (FP), Karl Malmqvist (C), vice ordföranden Maria Östberg Svanelind m.fl. (S) och Ann-Margarethe Livh (V).

Reservation

Åke Askensten m.fl. (MP) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Särskilt uttalande

Särskilt uttalande lämnas av vice ordföranden Maria Östberg Svanelind m.fl. (S) enligt följande:

Vi välkomnar ett program med inriktning på HBTQ-frågor inom staden.

I Exploateringskontorets synpunkter betonar man vikten av att *alla stockholmare, besökare och arbetssökande* bemöts respektfullt och inkluderande. Man lyfter också fram att kontorets verksamhet till väldigt liten del består av *direktkontakt med stockholmare och besökare*.

Det är dock viktigt att tänka på att ett respektfullt och inkluderande bemötande bör gälla gentemot alla individer, oavsett om det är internt inom stadens verksamheter eller gentemot allmänheten. Arbetet med och medvetenheten om dessa frågor bör genomsyra stadens alla verksamheter i alla sammanhang.

§ 8**Revidering av Vision 2030 - ett Stockholm i världsklass.****Svar på remiss**

Dnr E2014-01336

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

- 1 Exploateringsnämnden överlämnar kontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 11 augusti 2014.

Nämndens behandling av ärendet

Deltar inte i beslutet

Vice ordföranden Maria Östberg Svanelind m.fl. (S) lämnar ärendet utan eget ställningstagande och deltar därmed inte i beslutet.

Framlagda förslag till beslut

- 1) Ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M) och Daniel Forslund (FP) föreslår (se beslutet).
- 2) Karl Malmqvist (C) föreslår att nämnden beslutar att kommunstyrelsens remiss av stadsledningskontorets förslag besvaras med exploateringskontorets tjänsteutlåtande, samt att nämnden därutöver anför följande:

Meningen ”Stadsbilden har även förstärkts med nya höga hus i strategiska lägen” som finns med i den gällande Vision 2030 ska återinföras i den reviderade Vision 2030 i följande stycke:

”Stockholm är berömt för sina många nya högklassiga byggnader och för att ha tillvaratagit landskapet och de naturliga förutsättningarna på ett nydanande sätt. Vattenrummet, topografin och parkerna är en integrerad del i stadens liv. Stadens ovärderliga historiska kvaliteter blandas med nya miljöer och stadsbilden har förstärkts med arkitektoniskt nyskapade hus i strategiska lägen.”

Detta eftersom skrivningen om höga hus överensstämmer med den gällande situationen i Stockholm samt att det är en viktig del av stadens ambition att stärka den centrala staden och närförort med ny bebyggelse.

- 3) Åke Askensten m.fl. (MP) föreslår att nämnden beslutar enligt följande:
 1. Att under rubriken Delaktiga och trygga lägga till Att Stockholm långt före 2030 ska vara världens mest tillgängliga huvudstad.
 2. Att visionen revideras med hänsyn till barns rätt till inflytande och delaktighet.
 3. Att visionen revideras så att den genomsyras av jämställdhetsperspektivet. Visionen är att Stockholm är en jämställd stad i världsklass.
 4. Att lägga till Att Stockholm 2030 är en stad som hänger ihop där alla har lika möjligheter att forma sitt eget liv.
 5. Att lägga till Att Stockholm 2030 är en stad där ojämlikheter har minskat.
 6. Att lägga till Att Stockholm 2030 är en stad som investerar i kollektivtrafik och cykelinfrastruktur för ett

- långsiktigt hållbart Stockholm.
7. Att lägga till Att Stockholm 2030 är en fossilfri stad som producerar sol och vindenergi.
 8. Att lägga till under rubriken Företagande i Världsklass: Att Stockholm har utvecklats till ett samverkanscentrum för Östersjöregionen och samverkan kring handel, turism, vetenskap och miljökunskund är starkt. Tillsammans med länderna kring Östersjön har Stockholm bidragit till att minska Östersjöns miljöproblem.
 9. Att Stockholm präglas av levande stadsdelscentrum, med en mångfald av stora och små företagare. Företagare inom de kulturella näringarna och inom IT, miljö – och klimatsektorn har växt sig starkare och Stockholm är en stad som präglas av innovationer och miljötank.
 10. Att Stockholm erbjuder företagarna en väl utbyggd kollektivtrafik för att företagarna vill ta sitt ansvar för miljön. Det har byggts bostäder på Bromma flygplats och företagarna har inte svårt att rekrytera folk då det finns bostäder att flytta in i.
 11. Att lägga till under rubriken Världsberömd upplevelsestad: Att Stockholms stad erbjuder vackra och välskötta strandpromenader och parker i alla Stockholms stadsdelar. Stockholms stad är känt för sitt arbete med hållbara evenemang. Evenemang som Stockholm själva håller i visar upp den klimatsmarta staden, men speglar också Stockholm som en stad som präglas av influenser från människor från hela världen som nu bor och verkar i Stockholm. Stockholm är en stad där olikheter välkomnas och uppmuntras, en stad som präglas av öppenhet.
 12. Att lägga till Att Stockholms stad är en stad men stor medvetenhet om diskriminering på arbetsmarknaden och är en stad som arbetar aktivt för alla stockholmarnas lika rättigheter.
 13. Att lägga till Att i Stockholms stad är arbetsintegrerande sociala företag och sociala entreprenörer viktiga aktörer för att skapa en arbetsmarknad där fler får jobb.
 14. Att lägga till Att Stockholms stad är en klimatsmart stad och föregångare för resten av Sverige.
 15. Att Visionen kompletteras med skrivningar om att alla stadens verksamheter ska bedrivas med så liten klimat- och miljöpåverkan som möjligt och att staden ska vara ett föredöme.
 16. Att lägga till Att Stockholms stad är en stad där ekosystemtjänsterna tas om hand och värnas.
 17. Att anföra följande:

Vision 2030 kan inte bli ett riktmärke för Stockholm utan kraftig omarbetning. Flera orsaker till att det

visionsdokument som nu gäller måste revideras beror på den förda markpolicyn som styr stadsbyggandets innehåll och omfattning såsom bostadsbyggandet. För att nå de visioner som förslaget till nytt visionsdokument anger krävs en annorlunda och förändrad markpolitik som möjliggör att exempelvis även unga och studenter får tillgång till bostäder.

Vidare står det i det rådande visionsdokumentet om ambitionen att Stockholm ska vara världens mest tillgängliga huvudstad och att detta är en del av stadens varumärke. I det reviderade förslaget är detta stycke borttaget, vilket oroar Miljöpartiet. Självklart ska Stockholm ha de högsta ambitioner när det gäller att göra staden tillgänglig för varenda stockholmare, det borde framgå av Vision 2030. I texten ska därför klargöras att Stockholm långt före 2030 ska vara världens mest tillgängliga huvudstad.

Det står inte heller något i det nya förslaget om att staden, näringslivet och organisationer ska vara engagerade i att skapa mötesplatser över generationsgränserna. Vi frågar oss om det betyder att detta inte längre viktigt?

Det saknas ett tydligt barnperspektiv i visionsförslaget. I den gamla versionen står det t ex ”Genom de flexibla välfärdsystemen klarar föräldrar att kombinera ett kvalificerat yrkesliv med mer tid för barnen.” Detta är borttaget i den reviderade versionen. Inte heller står det mycket om barns rätt till inflytande och delaktighet. Denna rättighet gäller inom alla områden och borde genomsyra all stadsplanering och samhällsservice.

Det är emellertid bra att det reviderade förslaget ytterligare trycker på ökad sammanhållning, på öppenhet och på mångfald och olikheter som en stark tillgång. Det är dock mycket oroande att ord som jämställdhet och jämlikhet saknas helt i visionen för Stockholm 2030. Vi behöver arbeta för att uppnå ett jämställt offentligt rum och service som når alla stockholmare. Det arbetet behöver genomsyra alla politikområden och bör förtydligas i dokumentet.

Idag är Stockholm en delad stad inte minst vad gäller tillgång till hälsa. Ett viktigt mål för 2030 som inte nämns varken i den ursprungliga eller reviderade versionen är allas tillgång till en jämlik hälsa. Det är också allvarligt att texten saknar skrivningar för att motverka diskriminering på grund av sexuell läggning eller könsidentitet. På det hela taget bör

staden som arbetsgivare och beställare ta ett större ansvar för att motverka diskriminering och främja allas lika rättigheter. Stockholm 2030 ska vara en stad som hänger ihop där alla har lika möjligheter att forma sitt eget liv.

Det är bra att kulturell och språklig kompetens lyfts fram som en viktig del av framtidens skola. För att det målet ska kunna uppfyllas krävs ett genomgripande arbete med modersmålsstöd i både förskola och skola.

Investeringarna i kollektivtrafik och cykel är helt nödvändiga för ett attraktivt och hållbart Stockholm. Till 2030 behövs ytterligare satsningar på utbyggd spårtrafik med en västlig tunnelbanelinje (Älvsjö-Liljeholmen-Fridhemsplan-Odenplan) som är en fortsättning på den nu planerade linjen mot Hagastaden och Solna. Det behövs spårtrafik som skapar tvärförbindelser i Stockholms ytterområden, som Spårväg syd och Spårväg norr. Cykelplanen ska senast ha genomförts till år 2030, men utbyggnadstakten bör vara högre.

Vision 2030 måste ta sin utgångspunkt i Trafikverket och den statliga utredningen Fossilfri fordonsflotta. Förutom ett teknikskifte för fordon och bränsle behövs en samhällsplanering som optimerar transportsystemet, skapar ett mer bilsnålt samhälle och en tätare stadsmiljö med kortare avstånd till arbete, fritid, handel och service. Trafikverket och utredningen utgår ifrån att 20 procent av dagens (2010) biltrafik har minskat och ersatts av andra transportsätt. I storstadsregionen behövs större minskningar av biltrafiken enligt Trafikverket. Stockholmsregionen behöver troligen minska biltrafiken med cirka 25 procent och Stockholms stad bör ha som vision att minska trafiken med 30 procent till år 2030. Detta måste vara utgångspunkten i vision 2030. Med denna utgångspunkt ska utbyggnader av kapacitetshöjande väginvesteringar avbrytas. Investeringar i vägar ska fokusera på trafiksäkerhet och underhåll samt lokala stadsgator för tillkommande stadsbebyggelse. Staden ska även stödja övergången till en fossilfri fordonsflotta med goda förutsättningar för förnyelsebara drivmedel och stödja övergången till miljövänligare fordonsflotta.

All uppvärmning och energi ska komma från förnyelsebara energikällor. Fastigheter och energisystem ska vara resurseffektiva. Staden ska år 2030 även vara en producent av sol och vind som en del i omställningen till en klimatneutral stad. Matavfallsinsamlingen ska vara nära 100

procent och återvinning och återbruk en naturlig del av stadens kretslopp.

Behovet av bostäder är enormt. Att bostadsbyggandet inte motsvarat befolkningsökningen måste ses som en konsekvens av en misslyckad bostadspolitik. Ambitionerna bör höjas till att färdigställa 150 000 högkvalitativa, yteffektiva och klimatsmarta bostäder till år 2030.

Markpolitiken måste utvecklas för att höja kvaliteten på det som byggs – andra faktorer än pris såsom arkitektoniska kvaliteter, innovativa lösningar och miljömässiga aspekter ska vara styrande. Idag pressas priserna upp av lågt bostadsbyggande vilket gör bostadsmarknaden otillgänglig för främst unga och studenter. Stadens allmännyttiga bostadsbolag bör ges fler markanvisningar. Små lägenheter sänker boendekostnader och är yteffektivt. Låga bilparkeringstal är ett annat verktyg för att sänka bostadspriserna.

Det krävs en riktningsförändring om visionen ska nås att viktiga grönområden sparas. Nybyggnation ska främst ske på redan exploaterad mark. Genom att flytta flygtrafiken från Bromma till Arlanda frigörs en stor yta där vi kan bygga Bromma Parkstad. Marken är en fantastisk tillgång och en otrolig resurs som vi är skyldiga att använda för att minska bostadsbristen.

Vi saknar tankarna kring samverkan i Östersjöregionen och vill därför lägga till det i visionen. Stockholm har utvecklats till ett samverkanscentrum för Östersjöregionen och samverkan kring handel, turism, vetenskap och miljökunskandet är starkt. Tillsammans med länderna kring Östersjön har Stockholm bidragit till att minska Östersköns miljöproblem.

City är inte en blandad stadsdel idag. Att alliansen fortsätter ge markanvisningar för kontor och köpcentrum i stadsdelen är inte rätt väg att gå. Fler arbetsplatser i Söderort är viktigt. Områdesplanering är viktigt för att ta helhetsgrepp om utvecklingen i olika stadsdelar.

Stockholm måste utvecklas och få fler levande centrum, det är vår vision för ett Stockholm som håller ihop och som erbjuder god service till alla sina invånare. Kluster för företagande i Stockholm är framtiden och framförallt inom IT, miljö- och klimat och inom de kulturella näringarna har stor potential och drar till sig andra företag. Därför vill vi

lägga till det till visionen. Stockholm präglas av levande stadsdelscentrum, med en mångfald av stora och små företagare. Företagare inom de kulturella näringarna och inom IT, miljö – och klimatsektorn har växt sig starkare och Stockholm är en stad som präglas av innovationer och miljötänk.

Stockholm måste bli ännu mer attraktiv och bidra till att företag kan rekrytera personal. Därför vill vi ha en skrivning kring kollektivtrafiken och bostäder. Stockholm erbjuder företagarna en väl utbyggd kollektivtrafik för att företagarna vill ta sitt ansvar för miljön. Det har byggts bostäder på Bromma flygplats och företagarna har inte svårt att rekrytera folk då det finns bostäder att flytta in i.

Det gröna Stockholm är attraktivt och vi vill värna det. Samtidigt ska vi vara stolta över det Stockholm vi lever i idag och visa det. Stockholms stad erbjuder vackra och välskötta strandpromenader och parker i alla Stockholms stadsdelar. Stockholms stad är också känt för sitt arbete med hållbara evenemang. Evenemang som Stockholm själva håller i visar upp den klimatsmarta staden, men speglar också Stockholm som en stad som präglas av influenser från människor från hela världen som nu bor och verkar i Stockholm. Stockholm är en stad där olikheter välkomnas och uppmuntras, en stad som präglas av öppenhet.

Miljöpartiet vill se betydligt högre ambitioner för en inkluderande arbetsmarknad och åtgärder för att skapa fler vägar in på arbetsmarknaden. Det är bra att den reviderade visionen tar tydligare sikte på att skapa en sammanhållen stad, men det behövs en ökad medvetenhet kring och åtgärder som motverkar den strukturella diskriminering som finns på arbetsmarknaden idag.

Miljöpartiet vill även se fler målsättningar när det gäller en jämställd arbetsmarknad där inkomstskillnader mellan män och kvinnor utjämnas samt arbetslivet och privatlivet går att få ihop på lika villkor. Staden behöver ha tydligare ambitioner kring ett hållbart arbetsliv där människor inte blir sjuka av sitt jobb, idag ser vi kraftigt ökade ohälsotal bland unga kvinnor, detta måste förebyggas.

Stockholm behöver en arbetsmarknad där det är lätt att ställa och lära nytt under arbetslivet, här borde visionen tydligare lyfta svenska för invandrare (SFI) och vuxenutbildningen som viktiga verksamheter där kvalitén behöver höjas.

Det är välkommet att den reviderade visionen lyfter behovet av kopplingen mellan studier och arbetsliv, här kan staden göra mycket mer för att förbereda de som deltar i utbildningar och arbetsmarknadsåtgärder samt bidra till att skapa nätverk som ger chanser till jobb.

Miljöpartiet anser att visionen borde lyfta arbetsintegrerande sociala företag och sociala entreprenörer som viktiga aktörer i att skapa en arbetsmarknad där fler får jobb samt möta de sociala utmaningar Stockholm står inför.

Vi noterar att miljöfrågorna inarbetats i den reviderade visionen för 2030, men vi vill se betydligt högre ambitioner inom miljöområdet.

Vision 2030 måste ta sin utgångspunkt i att Stockholm ska vara fossilbränslefritt 2030 och att koleldningen i Värtan ska vara avvecklad 2018. Det är viktigt att prioritera förebyggande åtgärder för att minska dagens och hindra framtidens klimateffekter. Stockholm ska vara föregångare och förebild internationellt genom ett systematiskt och förebyggande klimatarbete. Tidiga insatser för att öka klimatberedskapen i staden måste vidtas och staden ska anpassas för att klara klimatförändringar som kraftiga regn och värmeböljor.

Värdet av ren luft, rena sjöar och vattendrag och grönområden bör belysas tydligare i visionen. Luftkvaliteten i staden måste förbättrats så att den uppfyller WHO:s riktlinjer och de nationella miljömålen och åtgärder måste sättas in för att Stockholms sjöar och vattendrag ska ha god vattenkvalitet. Den tillkommande byggnationen måste vara yteffektiv och klimatsmart och värdefulla grönområden ska bevaras, utvecklas och göras tillgängliga. De ekosystemtjänster som skapas i natur och parker måste tas till vara och nyttjas.

Stockholm står inför stora utmaningar att kunna klara en snabb befolkningsökning med ekologiskt och socialt hållbar utveckling och detta bör belysas tydligare i visionen. Staden måste planeras så att buller inte medför hälsoproblem för stadens invånare. Åtgärderna ska vidtas vid källan, trafikbullret reduceras genom minskad biltrafik och nedläggning av Bromma flygplats.

Visionen bör kompletteras med skrivningar om att alla stadens verksamheter ska bedrivas med så liten klimat- och miljöpåverkan som möjligt och att staden ska vara ett

föredöme. Stadens informationsinsatser inom miljöområdet ska vara inriktade på att invånarna år 2030 lever klimatsmart med liten påverkan på miljön.

- 4) Ann-Margarethe Livh (V) föreslår att nämnden beslutar att avslå kontorets förslag, samt att därutöver anföras:

Både nuvarande vision och förslag till revidering är politiska styrdokument beslutade och styrda av alliansen. Våra partier hade egna förslag när visionen beslutades. Vi känner inte igen oss i beskrivningen i ärendet att arbetet med revideringen skulle ha varit brett förankrat. När något så viktigt som stadens vision tas fram eller revideras måste exempelvis medborgarinflytandet vara mycket grundligare och mer omfattande än några fokusgrupper och e-postade synpunkter. Medarbetare på alla nivåer måste också få ett verkligt inflytande.

Beslutsgång

Ordföranden Joakim Larsson (M) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förslag från ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M) och Daniel Forslund (FP).

Reservation

Karl Malmqvist (C) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Åke Askensten m.fl. (MP) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Ann-Margarethe Livh (V) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

§ 9

Försäljning av Magistern 2 på Södermalm till Fastighets AB Torkel Knutssonsgatan 37

Dnr E2014-01113

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

- 1 Exploateringsnämnden godkänner köpeavtalet och ger kontoret i uppdrag att genomföra försäljningen av fastigheten Magistern 2.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 26 juni 2014.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

- 1) Ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M), Daniel Forslund (FP) och Karl Malmqvist (C) föreslår (se beslutet).
- 2) Vice ordföranden Maria Östberg Svanell m.fl. (S) föreslår att nämnden beslutar att avslå kontoret förslag till beslut, samt att därutöver anföra:

Den ideologiskt styrda utförsäljningen av stadens mark bör avbrytas. Av ärendet framgår inte att försäljningen ger något mervärde för staden vare sig avseende tillkomst av fler bostäder eller genom ökade intäkter. Kontorets driftsbudget påverkas negativt och försäljningen ger upphov till reavinstbeskattning.

- 3) Åke Askensten m.fl. (MP) föreslår att nämnden beslutar att avslå förslaget om försäljning och anför följande:

Ärendet innehåller inte några starka skäl för försäljning och marken ska även i fortsättningen upplåtas med tomträtt. Det är oklart vad den eventuella köparen ser för fördelar med affären. Staden bör inte utan starka skäl sälja centralt belägen mark.

- 4) Ann-Margarethe Livh (V) föreslår att nämnden beslutar att avslå kontorets förslag, samt därutöver anför:

Det finns ingen anledning till att marken ska avyttras genom försäljning till det aktuella bolaget, utan den bör även i fortsättningen upplåtas med tomträtt. Detta eftersom det egna markinnehavet är ett av de viktigaste verktyg som en kommun har för att uppfylla sitt bostadsförsörjningsansvar, samt säkerhetsställa en långsiktig hållbar och sammanhållen stadsplanering även i framtiden.

Beslutsgång

Ordföranden Joakim Larsson (M) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förslag från ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M), Daniel Forslund (FP) och Karl Malmqvist (C).

Reservation

Vice ordföranden Maria Östberg Svanelind m.fl. (S) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Åke Askensten m.fl. (MP) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Ann-Margarethe Livh (V) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

§ 10**Detaljplan för Mäljarbanan, sträckan Spånga till Barkarby – samrådsförslag. Svar på remiss från stadsbyggnadsnämnden**

Dnr E2014-01258

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets och trafikkontorets förslag:

- 1 Exploateringsnämnden godkänner kontorets tjänsteutlåtande som svar på detaljplaneremissen för Mäljarbanan.
- 2 Exploateringsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets och trafikkontorets gemensamma tjänsteutlåtande från den 16 juni 2014.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Joakim Larsson (M) finner att nämnden beslutar enligt exploateringskontorets och trafikkontorets förslag.

Särskilt uttalande

Särskilt uttalande lämnas av Åke Askensten m.fl. (MP) enligt följande:

Det är bra att ett cykelstråk planeras utefter banvallen. Standarden bör vara enligt stadens cykelplan för pendlingsstråk även om stråket inte finns med i cykelplanen. Det är viktigt att stråket blir av god kvalitet och i överensstämmelse med gällande riktlinjer.

§ 11**Markanvisning för vård- och omsorgsboende för äldre i Riddersvik i stadsdelen Hässelby Villastad till Besqab Projektutveckling AB**

Dnr E2014-00485

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

- 1 Exploateringsnämnden anvisar mark för vård- och omsorgsboende för äldre inom fastigheten Hässelby Villastad 36:1 till Besqab Produktutveckling AB och ger kontoret i uppdrag att träffa markanvisningsavtal enligt förslag i utlåtandet.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 19 juni 2014.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

- 1) Ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M), Daniel Forslund (FP), Karl Malmqvist (C), vice ordföranden Maria Östberg Svanelind m.fl. (S) och Ann-Margarethe Livh (V) föreslår (se beslutet).
- 2) Åke Askensten m.fl. (MP) föreslår att nämnden beslutar att återremittera förslaget och anför följande:

Behovet av platser för vård- omsorgsboenden i Hässelby/Vällingby beräknas öka enligt stadsdelsförvaltningen. Men även denna typ av byggnader måste uppföras där så att de passar in i miljön. Förvaltningen uppmanas att återkomma med ett nytt förslag. Det som skulle kunna fungera är maximalt ett tvåvåningshus i trä som skulle kunna harmonisera med den befintliga 1800-tals och tidigt 1900-tals miljön som idag existerar i detta kulturområde.

I Hässelby Villastad är exploateringen av Riddersviks trädplantering mycket omdiskuterad. Allmänheten har skrivit på namnlistor om stopp för planerad exploatering som hittills fått över 3 000 namnunderskrifter. Exploateringen av Riddersvik upprör allmänheten främst för att man inte tar hänsyn till befintlig miljö när man vill exploatera området. Den föreslagna byggnaden med parkeringsplatser är ett sådant

exempel.

Ska Riddersvik över huvud taget exploateras så ska det göras i harmoni med befintlig bebyggelse och kulturlandskap. Det är viktigt och helt i enlighet med Vision 2030 - ett Stockholm i världsklass att uppfylla visionen: "I Stockholm känner invånarna delaktighet och inflytande", en text som finns under rubriken Delaktiga och trygga.

Beslutsgång i delen om återremiss

Ordföranden Joakim Larsson (M) ställer förslaget att återremittera ärendet mot att avgöra ärendet vid dagens sammanträde och finner att nämnden beslutar att avgöra ärendet vid dagens sammanträde.

Beslutsgång

Ordföranden Joakim Larsson (M) finner därefter att nämnden beslutar enligt förslag från ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M) Daniel Forslund (FP), Karl Malmqvist (C), vice ordföranden Maria Östberg Svanell m.fl. (S) och Ann-Margarethe Livh (V).

Reservation

Åke Askensten m.fl. (MP) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Särskilt uttalande

Särskilt uttalande lämnas av Ann-Margarethe Livh (V) enligt följande:

Vänsterpartiet har tidigare motsatt sig avvecklingen av trädskolan, men nu när beslutet redan är fattat är det viktigt att den frigjorda marken tas tillvara på ett så bra sätt som möjligt. Vi ställer oss positiva till den aktuella markanvisningen som innebär ett tillskott av hyresrätter i flerbostadshus riktade till en grupp som precis som unga har en svår situation på bostadsmarknaden.

En övervägande majoritet av bostäderna som markanvisats i Riddersvik hittills har varit radhusbebyggelse, vilket inte är ett effektivt nyttjande av mark. Kontoret bör därför utreda möjligheten att enbart upplåta marken till flerbostadshus. Den högre exploateringsgraden skulle innebära att mindre naturmark behöver tas i anspråk på platsen, samtidigt som projektet skulle innebära ett ännu större tillskott av bostäder än vad förslaget innebär idag.

§ 12**Överenskommelse om exploatering med försäljning, för bostäder inom fastigheten Sykorgen 6 och del av Åkeshov 1:4 i Åkeshov med Ferners Fastigheter HB**

Dnr E2013-554-00936

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

- 1 Exploateringsnämnden ger kontoret i uppdrag att träffa överenskommelse om exploatering med överlåtelse av mark inom Sykorgen 6 och del av Åkeshov 1:4 i Bromma mellan exploateringsnämnden och Ferners Fastigheter HB samt träffa erforderliga avtal med en försäljningsinkomst om cirka 19 mnkr enligt vad som anges i kontorets tjänsteutlåtande.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 9 juni 2014.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

- 1) Ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M), Daniel Forslund (FP) och Karl Malmqvist (C) föreslår (se beslutet).
- 2) Vice ordföranden Maria Östberg Svanelind m.fl. (S) föreslår att nämnden beslutar att återremittera kontorets förslag och att därutöver anföras:

Arbetet med överlåtelse av mark bör avslutas och istället påbörja arbete med att hitta en överenskommelse om markupplåtelse för hyresrätter och samtidigt överväga om exploateringstalet kan ökas.

Stockholm växer och det finns en bred politisk enighet om att bygga 140 000 bostäder till 2030. Det innebär att det kommer att byggas bostäder över hela staden, i ytterstaden och på malmarna. Det ska byggas utan att Stockholms vackra stad förfulas och viktiga kulturhistoriska värden ska bevaras. Stockholm ska fortsätta att vara en stad med blandade upplåtelseformer och idag råder stor brist på framförallt hyresrätter varför en stor andel av det som byggs ska vara just hyresrätter. Särskild för unga och studenter råder stor brist så minst 20 procent av det som byggs bidra till att täcka det behovet.

- 3) Åke Askensten m.fl. (MP) föreslår att nämnden beslutar att återremittera ärendet och ger kontoret i uppdrag att ta fram

ett nytt förslag till beslut där:

- minst hälften av lägenheterna är upplåtna med hyresrätt
- minst en femtedel av lägenheterna är studentbostäder
- parkeringstalet för bilar är max 0,2 per lägenhet

Detta är ett mycket lämpligt läge att bygga bostäder på då området utgörs av en redan hårdgjort ytan och med närhet till kollektivtrafik. Det är däremot beklagligt att den tidigare överenskommelsen om exploatering för hyresrätter inte fullföljdes. Stockholm är i stort behov av hyreslägenheter och studentlägenheter, därför bör minst hälften av lägenheterna vara hyresrätter och minst en femtedel bör vara studentbostäder.

I ett så pass kollektivtrafiknära område bör parkeringstalet inte vara högre än 0,2 per lägenhet. Plats bör avsättas för bilpoolsbil och handikapparkering. Parkering för cyklar ska vara prioriterat. Energianvändningen ska inte överskrida 45-50 kWh/kvm/år. Gröna tak och väggar ska användas för att hålla nere kostnaden för köpt energi samt bidra till biologisk mångfald.

- 4) Ann-Margarethe Livh (V) föreslår att nämnden beslutar enligt följande:

Att avslå kontorets förslag.

Att markanvisningen även i fortsättningen avser hyresrätt som upplåts med tomrätt.

Att därutöver anföra:

Vänsterpartiet är positiva till att bygga nya bostäder på den aktuella platsen, men menar att det är olyckligt att staden väljer att frångå den tidigare markanvisningen som skulle innebära ett tillskott av hyresrätter. Det är inte så att behovet av hyresrätter i Stockholms stad har minskat sedan markanvisningen först gjordes – snarare tvärtom.

Beslutsgång i delen om återremiss

Ordföranden Joakim Larsson (M) ställer förslagen att återremittera ärendet mot att avgöra ärendet vid dagens sammanträde och finner att nämnden beslutar att avgöra ärendet vid dagens sammanträde.

Beslutsgång

Ordföranden Joakim Larsson (M) finner därefter att nämnden beslutar enligt förslag från ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M) Daniel Forslund (FP) och Karl Malmqvist (C).

Reservation

Vice ordföranden Maria Östberg Svanelind m.fl. (S) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Åke Askensten m.fl. (MP) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Ann-Margarethe Livh (V) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

§ 13**Markanvisning för förskola inom fastigheten Ålsten 1:1 i Smedslätten till Skolfastigheter i Stockholm AB**

Dnr E2014-01366

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt sitt förslag:

- 1 Exploateringsnämnden beslutar att låta ärendet utgå.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 13 juni 2014.

Beslutsgång

Ordföranden Joakim Larsson (M) finner att nämnden beslutar att låta ärendet utgå.

§ 14**Detaljplan för fastigheten Primus 1 på Lilla Essingen. Svar på remiss av planförslag**

Dnr E2014-01257

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

- 1 Exploateringsnämnden godkänner kontorets tjänsteutlåtande till stadsbyggnadsnämnden som svar på förslag till ny detaljplan inom fastigheten Primus 1 mm på Lilla Essingen, S-Dp 2006-05021.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 11 juni 2014.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

- 1) Ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M), Daniel Forslund (FP), Karl Malmqvist (C), vice ordföranden Maria Östberg Svanelind m.fl. (S) och Ann-Margarethe Livh (V) föreslår (se beslutet).
- 2) Åke Askensten m.fl. (MP) föreslår att nämnden beslutar att återremittera ärendet och ge kontoret i uppdrag att ta fram ett nytt förslag till beslut där:
 - minst hälften av lägenheterna är upplåtna med hyresrätt
 - minst en femtedel av lägenheterna är studentbostäder
 - parkeringstalet för bilar är max 0,2 per lägenhet

Detta är ett mycket lämpligt läge att bygga bostäder på då området till största delen utgörs av en redan hårdgjord yta och med närhet till kollektivtrafik. Det är däremot beklagligt att den tidigare överenskommelsen om exploatering för hyresrätter inte fullföljdes. Stockholm är i stort behov av hyreslägenheter och studentlägenheter, därför bör minst hälften av lägenheterna vara hyresrätter och minst en femtedel bör vara studentbostäder.

I ett så pass kollektivtrafiknära område bör parkeringstalet inte vara högre än 0,2 (enligt förslag till detaljplan har parkeringstalet satts till 0,5) per lägenhet. Plats bör avsättas för bilpoolbil och handikapparkering. Parkering för cyklar ska vara prioriterad.

Energianvändningen ska inte överskrida 45-50 kWh/kvm/år. Gröna tak och väggar ska användas för att hålla nere kostnaden för köpt energi samt bidra till biologisk mångfald.

Beslutsgång i delen om återremiss

Ordföranden Joakim Larsson (M) ställer förslaget att återremittera ärendet mot att avgöra ärendet vid dagens sammanträde och finner att nämnden beslutar att avgöra ärendet vid dagens sammanträde.

Beslutsgång

Ordföranden Joakim Larsson (M) finner därefter att nämnden beslutar enligt förslag från ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M) Daniel Forslund (FP), Karl Malmqvist (C), vice ordföranden Maria Östberg Svanelind m.fl. (S) och Ann-Margarethe Livh (V).

Reservation

Åke Askensten m.fl. (MP) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Särskilt uttalande

Särskilt uttalande lämnas av vice ordföranden Maria Östberg Svanelind m.fl. (S) enligt följande:

Exploateringen av nordvästra Lilla Essingen innebär att många bostäder byggs i ett centralt men bullerutsatt läge. Samtidigt görs nya stränder tillgängliga för Stockholmare. De allmänna ytorna längs stränderna kommer att nyttjas betydligt mer intensivt än i dag. Kontorets markeringar av att standarden på allmänna platser bör hållas tillbaka verkar därför omotiverade.

Särskilt uttalande lämnas av Ann-Margarethe Livh (V) enligt följande:

Vänsterpartiet vill att det ska bli ett uttalat mål för staden att bygga bostäder som alla delar av befolkningen har råd att efterfråga. Med dagens bostadsbrist innebär detta att hyresrätter de närmsta åren måste prioriteras framför bostadsrätter och egna hem i alla delar av staden, och att kontoret ska använda de verktyg som finns för att pressa hyrorna i nyproduktion. I dagsläget prioriterar den borgerliga majoriteten konsekvent bostadsrätter och villor framför hyresrätter, samtidigt som inte ens hälften av stadens egna anställda råd att betala hyrorna i de alltför få hyresrätter som byggs.

Vi har sedan tidigare ställt oss positiva till nyproduktion på den aktuella platsen. Däremot är det olyckligt att en högre andel av bostäderna inte är hyresrätter, samtidigt som marken inom hela planområdet bör upplåtas med tomträtt. Det ökar inte bara tillgången på bostäder som exempelvis unga och studenter har råd att efterfråga, utan säkrar även stadens framtida rådighet över marken.

Det är positivt att nivån på parkeringstalen numera ska provas i varje enskilt fall. Däremot skulle parkeringstalet i det här fallet kunna sänkas ytterligare. Oavsett nivå på parkeringstalen innebär dessa att produktionskostnaderna höjs, vilket i förlängning kommer att synas på hyresavin som dimper ner i brevlådan hos de nyinflyttade hyresgästerna oavsett om dessa äger en bil eller inte. Mark bör istället upplåtas till bilpooler, samtidigt som en god kollektivtrafiksörjning behöver säkras redan innan de första hushållen flyttar in.

§ 15**Program för område vid västra Valhallavägen på Östermalm. Svar på remiss av programförslag.****Inriktningsbeslut**

Dnr E2014-01197

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

- 1 Exploateringsnämnden godkänner kontorets tjänsteutlåtande till stadsbyggnadsnämnden som svar på programremiss för område vid västra Valhallavägen, S-Dp 2012-08809.
- 2 Exploateringsnämnden ger kontoret i uppdrag att fortsätta utredningsarbetet upp till 20 mnkr (inriktningsbeslut).

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 7 juni 2014.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

- 1) Ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M), Daniel Forslund (FP) och Karl Malmqvist (C) föreslår (se beslutet).
- 2) Vice ordföranden Maria Östberg Svanell m.fl. (S) föreslår att nämnden beslutar att i huvudsak tillstyrka kontorets förslag till yttrande och beslut och att med avvikelse från tjänsteutlåtandet framföra följande:

Programområdets centrala läge innebär en av få möjligheter att låta de egna allmännyttiga bolagen bygga upp ett bestånd av lägenheter i norra innerstaden, där de i dag nästan inte finns representerade. De delar av området som ännu inte markanvisats bör därför direktanvisas vilket också säkerställer ett snabbt genomförande.

Programmet innebär en mycket hög exploatering, vilket är rimligt, och tycks åtminstone i den nordvästra delen vara väl genomarbetat för att hantera de utmaningar ett så tätt stadsbyggande medför. Att höja exploateringsgraden ytterligare – genom att bebygga ytterligare mark eller höja husens höjd – riskerar att leda till dåliga boendemiljöer.

- 3) Åke Askensten m.fl. (MP) föreslår att nämnden beslutar att i huvudsak ställa sig bakom exploateringskontorets förslag samt anför följande:

Det är bra att detta dåligt utnyttjade området kommer att bebyggas. Men det är inget enkelt projekt och det finns en hel del faktorer som måste beaktas.

De nya byggnaderna måste bullersäkras med tanke på den omfattande trafiken. Hänsyn ska också tas till avgasutsläppen från trafiken. Även om det inledningsvis väntas bli minskad biltrafik på Valhallavägen p.g.a. Norra länkens tillkomst så blir stora trafikmängder kvar. Erfarenheter från tunnelprojekt visar att trafiken på gatunivå snart ökar igen.

Området ska bli ett miljöföredöme och detta är ett utmärkt tillfälle att bygga s.k. passivhus och anlägga grönska på tak och fasader. Läget är passande för solenergiutrustning.

På marknivå ska det finnas p-platser enbart för angöring och för bilar med särskilt tillstånd. Garaget ska vara självfinansierat av de boende och företag som använder det och garagekostnaden ska inte läggas på hyran.

Den park som finns ska vara kvar och grönytor ska ersättas med likvärdiga ytor på Östermalm eller i Vasastan. Enligt kommunfullmäktiges beslut ska 1 träd per lägenhet nyplanteras.

I det fortsatta arbetet bör staden utreda möjligheterna att öka antalet bostäder från 700 till 800, främst genom minskade privata lokalytor och genom ökat antal våningsplan där så är lämpligt.

Staden bör inte göra den kraftiga projektvinst som framgår av tjänsteutlåtandet. Minst tre fjärdedelar av bostäderna ska vara hyreslägenheter som upplåts med tomträtt, något som ger långsiktiga inkomster till staden. Närheten till universitetet gör det extra viktigt att minst 20 % av bostäderna blir studentlägenheter.

Energianvändningen ska inte överstiga 45-50 kWh per kvm och år. Grönska på tak och väggar ska hålla nere kostnaden för köpt energi samt bidra till biologisk mångfald.

Tillgänglighetsfrågorna ska vara prioriterade. Plats ska reserveras för gruppboende/serviceboende.

- 4) Ann-Margarethe Livh (V) föreslår att nämnden beslutar enligt följande:

Att andelen hyresrätter höjs till 75 procent.
Att marken inom hela planområdet upplåts med tomträtt.
Att därutöver anföras

Vänsterpartiet är positiva till att det aktuella programförslaget som innebär ett välbehövligt tillskott av bostäder i ett centralt läge. Däremot menar vi att andelen hyresrätter, student- och forskarbostäder kan höjas ytterligare, samtidigt som staden bör vidta åtgärder för att nyproduktionshyrorna även slutar på nivåer som unga stockholmare har råd att betala.

De nya bostäderna kommer till exempel att placeras i ett kollektivtrafikhärläge vilket öppnar för parkeringstal som enbart motsvarar stadens riktlinjer för tillgänglighet i ny bostadsbebyggelse. Staden bör dock använda exploateringsavtalen för att säkerhetsställa att de nya bostäderna får hyror som studenter och forskare har råd att betala. Detta är nämligen inte någonting som automatiskt följer en markanvisning för studentbostäder, eftersom många av de nyproducerade bostäder till studenter som byggts den senaste mandatperioden har haft hyror som närmast sig nivåerna för studiemedlet.

När tomträttsavgälden och parkeringstal sänks är det därför av yttersta vikt att exploateringsavtalen används för att säkerhetsställa att sänkningen av bolagets produktionskostnader även kommer de blivande hyresgästerna till del genom pressade nyproduktionshyror. Vidare bör mark i första hand upplåtas till aktörer som kan bidra till att pressa byggkostnader och förmånliga markanvisnings- och exploateringsavtal slutas med sådana som förbinder sig att bygga energieffektiva bostäder till låga boendekostnader.

Beslutsgång

Ordföranden Joakim Larsson (M) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förslag från ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M), Daniel Forslund (FP) och Karl Malmqvist (C).

Reservation

Vice ordföranden Maria Östberg Svanelind m.fl. (S) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Åke Askensten m.fl. (MP) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Ann-Margarethe Livh (V) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

§ 16**Markanvisning för bostäder inom fastigheten Södermalm 5:2 och Kornet 14 inom Södermalm till Lennart Ericsson Fastigheter AB**

Dnr E2014-01361

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

- 1 Exploateringsnämnden anvisar mark för bostadsändamål inom fastigheterna Södermalm 5:2 och Kornet 14 till Lennart Ericsson Fastigheter AB och ger kontoret i uppdrag att träffa markanvisningsavtal enligt förslag i utlåtandet.
- 2 Exploateringsnämnden begär att stadsbyggnadsnämnden upprättar detaljplan för området.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 16 juni 2014.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

- 1) Ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M), Daniel Forslund (FP), Karl Malmqvist (C), vice ordföranden Maria Östberg Svanelind m.fl. (S) och Ann-Margarethe Livh (V) föreslår (se beslutet).
- 2) Åke Askensten m.fl. (MP) föreslår att nämnden beslutar att återremittera ärendet och uttala följande:

Vi delar Stadsbyggnadskontorets uppfattning om att denna tomt bör införlivas i ett större sammanhang. Fastigheten ligger i anslutning till Södra Skanstulls planområde och bör därför ingå i den helhetsplaneringen.

Det är i grunden klokt att använda redan exploaterad mark och infrastruktur men genom att se till helheten kan varje nytt bostadshus bidra till områdets karaktär. Med fortsatt ad-hoc planering riskerar vi att tappa det större greppet om stadsdelsutvecklingen.

Beslutsgång i delen om återremiss

Ordföranden Joakim Larsson (M) ställer förslaget att återremittera ärendet mot att avgöra ärendet vid dagens sammanträde och finner att nämnden beslutar att avgöra ärendet vid dagens sammanträde.

Beslutsgång

Ordföranden Joakim Larsson (M) finner därefter att nämnden beslutar enligt förslag från ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M) Daniel Forslund (FP), Karl Malmqvist (C), vice ordföranden Maria Östberg Svanelind m.fl. (S) och Ann-Margarethe Livh (V).

Reservation

Åke Askensten m.fl. (MP) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Särskilt uttalande

Särskilt uttalande lämnas av vice ordföranden Maria Östberg Svanelind m.fl. (S) enligt följande:

Stockholm växer och det finns en bred politisk enighet om att bygga 140 000 bostäder till 2030. Det innebär att det kommer att byggas bostäder över hela staden, i ytterstaden och på malmarna. Det ska byggas utan att Stockholms vackra stad förfulas och viktiga kulturhistoriska värden ska bevaras. Stockholm ska fortsätta att vara en stad med blandade upplåtelseformer och idag råder stor brist på framförallt hyresrätter varför en stor andel av det som byggs ska vara just hyresrätter. Särskild för unga och studenter råder stor brist så minst 20 procent av det som byggs bidra till att täcka det behovet.

Den föreslagna markanvisningen gäller hyreslägenheter på gränsen till Eriksdalslunden och ett det värdefulla koloniområdet och vi vill understryka att det är viktigt att exploateringen görs varsamt och att hänsyn tas till det befintliga grönområdet.

Särskilt uttalande lämnas av Åke Askensten m.fl. (MP) enligt följande

I avtalet bör krav ställas på att minst var femte lägenhet ska byggas för målgruppen unga och studenter samt att 5 % av bostäderna ska vara servicebostäder/gruppbostäder. Energianvändningen ska inte överskrida 45-50 kWh/kvm/år. Parkeringsstalet ska vara högst 0,3 per lägenhet. Grönyta som tas i anspråk ska ersättas med nya grönytor med likvärdig ekologisk funktion. Tillgänglighetsfrågorna ska vara prioriterade.

Särskilt uttalande lämnas av Ann-Margarethe Livh (V) enligt följande:

Vänsterpartiet är positiva till att staden tillförs nya hyresrätter i ett centralt läge. Däremot är det viktigt att i det fortsatta

planarbetet beakta att delar av det aktuella området i praktiken fungerar som ett sammanhängande grönområde som binder samman parken nedanför Södra Årstalundens koloniområde och Eriksdalslunden. Dessutom bör åtgärder föreslås som kan säkerhetsställa att biltrafiken till området även i fortsättningen kan hållas begränsad, samtidigt som vi skulle vilja se en reell grönkompensation av den naturmark som trots allt skulle tas i anspråk vid exploatering.

Vidare bör parkeringstalet i det aktuella ärendet enbart motsvara stadens riktlinjer för tillgänglighet i ny bostadsbebyggelse. Parkeringsplatser innebär höjda produktionskostnader, vilket i förlängningen påverkar nyproduktionshyran oavsett om den nya hyresgästen är bilägare eller inte. Sänkta parkeringstal är således både ett sätt att pressa hyrorna i nyproduktionen och undvika att bygga in ett bilberoende hos nyinflyttade hyresgäster.

§ 17

Markanvisning för skol- och idrottsändamål inom fastigheten Medaljongen 3, Långbro 13:1 och Solberga 2:1 i Älvsjö till Skolfastigheter i Stockholm AB samt fastighetskontoret. Inriktningsbeslut

Dnr E2014-01185

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

- 1 Exploateringsnämnden anvisar mark för skol- och idrottsändamål inom fastigheten Långbro 13:1 och Solberga 2:1 till Skolfastigheter i Stockholm AB samt Fastighetskontoret och ger kontoret i uppdrag att träffa markanvisningsavtal enligt förslag i utlåtandet.
- 2 Exploateringsnämnden begär att stadsbyggnadsnämnden upprättar detaljplan för området.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 11 juni 2014.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Joakim Larsson (M) finner att nämnden beslutar enligt

exploateringskontorets förslag.

§ 18

Försäljning av fastigheten Prästgårdsvreten 4 i Älvsjö C till NCC Boende

Dnr E2011-513-00956

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

- 1 Exploateringsnämnden godkänner överlåtelse av fastigheten Prästgårdsvreten 4 i Älvsjö till NCC Boende.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 12 juni 2014.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

- 1) Ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M), Daniel Forslund (FP), Karl Malmqvist (C), vice ordföranden Maria Östberg Svanellind m.fl. (S) och Åke Askensten m.fl. (MP) föreslår (se beslutet).
- 2) Ann-Margarethe Livh (V) föreslår att nämnden beslutar att avslå kontorets förslag och därutöver anföra:

Det finns ingen anledning till att marken ska avyttras genom försäljning till det aktuella bolaget, utan den bör även i fortsättningen upplåtas med tomträtt. Detta eftersom det egna markinnehavet är ett av de viktigaste verktyg som en kommun har för att uppfylla sitt bostadsförsörjningsansvar, samt säkerhetsställa en långsiktig hållbar och sammanhållen stadsplanering även i framtiden.

Beslutsgång

Ordföranden Joakim Larsson (M) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förslag från ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M), Daniel Forslund (FP), Karl Malmqvist (C), vice ordföranden Maria Östberg Svanellind m.fl. (S) och Åke Askensten m.fl. (MP).

Reservation

Ann-Margarethe Livh (V) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

§ 19**Försäljning av fastigheten Prästgårdsvreten 3 i Älvsjö C till Botrygg**

Dnr E2012-513-00405

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

- 1 Exploateringsnämnden godkänner överlåtelse av fastigheten Prästgårdsvreten 3 i Älvsjö till Botrygg.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 12 juni 2014.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

- 1) Ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M), Daniel Forslund (FP), Karl Malmqvist (C), vice ordföranden Maria Östberg Svanelind m.fl. (S) och Åke Askensten m.fl. (MP) föreslår (se beslutet).
- 2) Ann-Margarethe Livh (V) föreslår att nämnden beslutar att avslå kontorets förslag och därutöver anförä:

Det finns ingen anledning till att marken ska avyttras genom försäljning till det aktuella bolaget, utan den bör även i fortsättningen upplåtas med tomträtt. Detta eftersom det egna markinnehavet är ett av de viktigaste verktyg som en kommun har för att uppfylla sitt bostadsförsörjningsansvar, samt säkerhetsställa en långsiktig hållbar och sammanhållen stadsplanering även i framtiden.

Beslutsgång

Ordföranden Joakim Larsson (M) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förslag från ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M), Daniel Forslund (FP), Karl Malmqvist (C), vice ordföranden Maria Östberg Svanelind m.fl. (S) och Åke Askensten m.fl. (MP).

Reservation

Ann-Margarethe Livh (V) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

§ 20**Överenskommelse om exploatering med försäljning för bostäder med JM och med tomträtt för bostäder med Lars Preutz och för förskola med Turako Fastighetsutveckling inom kv. Sparbanksboken i Hägerstensåsen. Genomförandebeslut**

Dnr E2014-513-01131

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

- 1 Exploateringsnämnden godkänner genomförandet av exploatering inom kv Sparbanksboken omfattande investeringsutgifter om ca 27 mnkr och ger kontoret i uppdrag att genomföra projektet.
- 2 Exploateringsnämnden ger kontoret i uppdrag att träffa överenskommelse om exploatering mellan exploateringsnämnden och JM, Lars Preutz och Turako Fastighetsutveckling avseende kv Sparbanksboken och träffa erforderliga avtal med en försäljningsinkomst om cirka 75 mnkr enligt vad som anges i kontorets tjänsteutlåtande.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 12 juni 2014.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

- 1) Ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M), Daniel Forslund (FP), Karl Malmqvist (C), vice ordföranden Maria Östberg Svanelind m.fl. (S) och Åke Askensten m.fl. (MP) föreslår (se beslutet).
- 2) Ann-Margarethe Livh (V) föreslår att nämnden beslutar att avslå den del av förslaget som avser försäljning av mark och därutöver anföra:

Det finns ingen anledning till att marken ska avyttras genom försäljning till det aktuella bolaget, utan den bör även i fortsättningen upplåtas med tomträtt. Detta eftersom det egna markinnehavet är ett av de viktigaste verktyg som en kommun har för att uppfylla sitt bostadsförsörjningsansvar, samt säkerhetsställa en långsiktig hållbar och sammanhållen stadsplanering även i framtiden

Beslutsgång

Ordföranden Joakim Larsson (M) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förslag från ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M), Daniel Forslund (FP), Karl Malmqvist (C), vice ordföranden Maria Östberg Svanelind m.fl. (S) och Åke Askensten m.fl. (MP).

Reservation

Ann-Margarethe Livh (V) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Särskilt uttalande

Särskilt uttalande lämnas av vice ordföranden Maria Östberg Svanelind m.fl. (S) enligt följande:

Vi påminner om att vi vid tidigare behandling av projektet velat se ett förslag med tomträtt och hyresrätter istället för den föreslagna försäljningen.

Stockholm växer och det finns en bred politisk enighet om att bygga 140 000 bostäder till 2030. Det innebär att det kommer att byggas bostäder över hela staden, i ytterstaden och på malmarna. Det ska byggas utan att Stockholms vackra stad förfulas och viktiga kulturhistoriska värden ska bevaras. Stockholm ska fortsätta att vara en stad med blandade upplåtelseformer och idag råder stor brist på framförallt hyresrätter varför en stor andel av det som byggs ska vara just hyresrätter. Särskild för unga och studenter råder stor brist så minst 20 procent av det som byggs bidra till att täcka det behovet.

Särskilt uttalande lämnas av Åke Askensten m.fl. (MP) enligt följande

Som framgår av tjänsteutlåtandet är marken anvisad och detaljplanen är på väg. Det är utmärkt att det blir både förskola och studentbostäder. Vi hade dock helst sett att det istället för bostadsrätter hade blivit i hyresrätter med tomträtt i den del av som avser JM. Vi förutsätter att studentbostäderna kommer att vara hyresrätter.

För bebyggelsen ska gälla: Energianvändningen ska inte överskrida 45-50 kWh/kvm/år. Parkeringstalet ska vara högst 0,3 per lägenhet. Om grönytor tas i anspråk ska de ersättas med nya grönytor med likvärdig ekologisk funktion. Tillgänglighetsfrågorna ska vara prioriterade. Plats ska reserveras för gruppstäder/servicebostäder.

§ 21**Program för stadsdelarna Hammarbyhöjden och Björkhagen. Svar på remiss av programförslag.****Reviderat utredningsbeslut**

Dnr E2014-001158

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt förslag från ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M), Daniel Forslund (FP) och Karl Malmqvist (C):

- 1 Exploateringsnämnden godkänner kontorets tjänsteutlåtande som svar till stadsbyggnadsnämnden på programremiss för stadsdelarna Hammarbyhöjden och Björkhagen, SDp 2012–10147.
- 2 Exploateringsnämnden godkänner kontorets förslag till reviderat utredningsbeslut omfattande 10 mnkr.
- 3 Exploateringsnämnden anför därutöver följande:

Det föreliggande programförslaget lyckas mycket väl i ambitionen att ta det positiva helhetsgrepp över byggnation i Hammarbyhöjden och Björkhagen som tidigare har efterfrågats. Att staden nu kan ta ett mer samlat grepp över planeringen av bostäder, parker samt utbyggnad av kommunal och kommersiell service i området är oerhört positivt.

Programmet föreslår en väl avvägd balans mellan behovet att möta den växande stadens behov med en förädling av stadsdelens naturvärden. Tusentals nya stockholmare kommer snart kunna välkomnas till stadsdelen.

En särskilt angelägen del av programmet är möjligheten att bygga bort den barriär som Hammarbyvägen idag utgör mellan stadsdelarna Hammarbyhöjden och Sjöstad. Överdäckningen av Hammarbyvägen är angelägen och nyckeln till en bättre boendemiljö och enklare kommunikationer för alla de som bor i stadsdelen och bör därför utredas noga. Dessutom är en ny koppling från Hammarbyhöjden ner mot Hammarby Fabriksväg och Hammarby Sjöstad viktig för att avlasta befintliga vägar i området när antalet invånare i området ökar.

- 4 Exploateringsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 4 juni 2014.

Kontoret föreslår att exploateringsnämnden beslutar enligt följande:

- 1 Godkänna kontorets tjänsteutlåtande som svar till stadsbyggnadsnämnden på programremiss för stadsdelarna Hammarbyhöjden och Björkhagen, SDp 2012–10147.
- 2 Godkänna kontorets förslag till reviderat utredningsbeslut omfattande 10 mnkr.
- 3 Omedelbart justera paragrafen.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

- 1) Ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M), Daniel Forslund (FP) och Karl Malmqvist (C) föreslår (se beslutet).
- 2) Vice ordföranden Maria Östberg Svanellind m.fl. (S) föreslår att nämnden beslutar att i huvudsak bifalla kontorets förslag till beslut och att därutöver anföras:

Vi socialdemokrater konstaterar att bostadsfrågan är central för stadens fortsatta utveckling. Det finns en bred politisk enighet om att bygga 140 000 bostäder fram till 2030. Ytterst handlar det om social rättvisa, att fler får möjlighet att bo bra, såväl de barn och unga som idag växer upp här som de som flyttar hit för arbete och studier. Det innebär att det kommer att byggas i hela staden, både på malmarna och i ytterstaden. Men det ska göras med hänsyn taget också till kulturhistoriska värden och exploaterings påverkan på angelägna miljövärden.

Att det planeras bostäder så att fler kan bo nära t-bana, grönområde och staden, ser vi därför som positivt. Samtidigt finns det en målkonflikt mellan fler bostäder och ett bevarande av våra omtyckta och välanvända grönområden. Vi tror att de till synes motstridiga intressena måste gå att förena. Även med de i programmet föreslagna nya bostäderna blir större delen av grönområdena kvar och kommer att utvecklas för en bredare användning.

I Stockholm råder idag brist på bostäder och framförallt brist på hyresrätter. Därför är det viktigt att en betydande andel, mer än hälften, av de bostäder som planeras blir hyresrätter. Av dessa bör minst 20 procent bli små lägenheter så att unga och studerande kan få en bostad och de får inte kosta mer än

att de kan efterfrågas av unga och hushåll med medelinkomster. Genom en annan och mer utvecklad markpolitik än dagens, snabbare planprocesser och investeringsstöd till små hyresrätter och studentbostäder kan kostnaderna för nyproduktionen pressas. Här bör allmännyttan, liksom i tidigare perioder av stor bostadsbrist få en ledande roll och få minst hälften av alla markanvisningar för hyresrätter.

Vi ser också behov av att äldre bostäder byggs. Det räcker inte med att planera enbart för förskolor, skolor och servicelokaler. Det kan likaså finnas behov av att planera ytterligare grupp bostäder för personer med funktionshinder.

Vi vill också framhålla att processen i programarbetet, med tidigt samråd och stor öppenhet har gett många medborgare möjlighet att påverka programmets utformning. Vi är positiva till huvuddragen i programförslaget, men följande frågor måste belysas bättre i det kommande detaljplanearbetet.

Hammarbyskogen

Vi är försiktigt positiva till bebyggelse i Hammarbyskogen. Innan beslut om omfattningen kan tas måste miljökonsekvenserna av att bygga i förkastningen mellan Hammarbyhöjden och Hammarby sjöstad utredas vidare. Detta är högt miljöklassade områden och en försvagning av den ekologiska spridningskorridoren mellan Nackareservatet och Årstaskogen kan bli ett för högt pris att betala.

En eventuellt ny bebyggelse måste anpassas till områdets karaktär. Gestaltningen och placeringen av nya byggnader får inte bryta de siktlinjer och gångvägar som idag ger närheten till Hammarbybacken och Nackareservatet.

Det nya området bör ha ett helhetstänk kring miljö och hållbarhet. Det gäller såväl byggmaterial som hur gårdar utformas samt att skapa förutsättningar för bil- och lådcykelpooler.

Trafiksituationen – överdäckningen av Hammarbyvägen och ny lokalgata genom Hammarbyskogen

Det saknas en ordentlig ekonomisk analys och en tidsplan kring förslaget om överdäckningen. De olika delarna i förslaget förutsätter varandra och vi delar stadsdelsförvaltningens synpunkt att det är viktigt att förslaget om överdäckningen kan genomföras inom en snar framtid. Detta förutsätter också ett gemensamt planarbete med berörda projekt i Hammarby sjöstad. Om inte en överdäckning kan

göras enligt programförslaget kommer givetvis inte lika mycket bostäder att kunna byggas i dessa delar, men även i Hammarbyskogen.

I förslaget föreslås att en ny lokalgata dras från Finn Malmgrens plan till överdäckningen av Hammarbyvägen med en koppling till Kalmgatan. En ordentlig utredning över trafikströmmarna bör göras då det kan befaras att denna gata kommer leda till genomfartstrafik till Olaus Magnus väg. Alternativa sträckningar behöver därför provas för denna förbindelse.

Vi vill också särskilt påpeka att säkerheten kring alla vägar i programområdet bör ses över. Det gäller t.ex. en enhetlig hastighetsbegränsning och att de nya gator som planeras blir så breda att alla trafikantslag kan rymmas på ett säkert sätt och att uttryckningsfordon kan ta sig fram.

Kollektivtrafiken liksom parkeringssituationen i området är redan hårt ansträngd. Fler bostäder lär öka både antalet resande och bilinnehavet ytterligare. Kollektivtrafikfrågan behöver därför utredas vidare och en plan redovisas där utbyggnadstakten av bostäder koordineras med utbyggnaden av tunnelbanan till Nacka och de förbättringar den samt andra åtgärder kan medföra.

Nytorps Gärde

Vi stödjer idén om att bygga längs med kanterna vid Nytorps gärde och att i övrigt i samråd med boende och brukare rusta upp och utveckla parkområdet för rekreation och olika fritidsaktiviteter. Även här bör frågan provas om det går att hitta andra alternativ till att dra infartstrafik till de nya bostäderna än de föreslagna lokalgatorna. Gestaltningen och höjden på byggnaderna mot Dalens sjukhus måste tänkas igenom så att förbindelsen till Enskededalen blir öppen och tillgänglig.

Vid Ystadsvägen måste problemet med dagvattnet lösas. Tanken med en vattenpark är spännande, men det får naturligtvis inte innebära någon säkerhetsrisk för barn som leker på gärdet.

Björkhagens centrum

Björkhagens centrum är sannolikt unikt i staden genom de två kulturhistoriskt blåklassade byggnader som finns där; Markuskyrkan ritad av Sigurd Lewerentz och det vita punkthuset ritad av Georg Varhelyi. Det finns ett stort behov av att utveckla Björkhagens centrum som idag egentligen inte

är mer än en vägkorsning. Sedan förvaltningsbyggnaden tillkom har emellertid möjligheterna till en naturlig platsbildning begränsats. Vi menar att man i det fortsatta utredningsarbetet ska pröva alla möjligheter att skapa en öppen plats där människor och verksamheter kan mötas. En andra uppgång till T-banan kan ingå i en sådan prövning.

Samlingslokaler

Både Hammarbyhöjden och Björkhagen saknar idag samlingslokaler för förenings- och kulturlivet. I det kommande detaljplanearbetet måste sådana lokaler planeras in.

- 3) Åke Askensten m.fl. (MP) föreslår att nämnden beslutar att avge nedanstående svar på programremiss för stadsdelarna Hammarbyhöjden och Björkhagen samt att nämnden godkänner kontorets förslag till reviderat utredningsbeslut omfattande 10 mnkr.

Samrådsprocessen

Den samrådsprocess som ännu pågår har varit väl genomförd. Genom att ta med dialogpaviljongen dit människor finns i stadsdelen har det funnits möjlighet för fler att delta i samtalet och det leder förhoppningsvis till en bättre förankring och inarbetning av den kunskap som finns lokalt. Mot bakgrund av den ambitiösa dialogprocessen blir det viktigt att också tydligt visa på hur synpunkterna från samrådet tas vidare i det fortsatta arbetet.

Hammarbyskogen

Hammarbyskogen har stort ekologiskt värde och ligger som en viktig länk mellan Nackareservatet och Årstaskogens kommande naturreservat. Nackareservatet är i sin tur en del av den regionala Tyrestakilen. Sambandet Tyrestakilen och Årstaskogen, är idag svagt och fungerar endast för de mest störningsokänsliga djurarterna, och för växter som lätt sprider sig över stora avstånd. Genom att ytterligare försvaga spridningssambandet så kommer på sikt arter från Årstaskogen försvinna utan möjlighet att åter vandra in. Det kan då det leda till att skogen som ekosystem blir instabilt vilket kan innebära ökade kostnader p g a att området blir mer skötselkrävande och dess ekosystemtjänster fungerar sämre. Det innebär dessutom minskat rekreativt värde för de som besöker skogen.

Detta är ett av flera projektet som ligger i anslutning till Nackareservatet eller Tyrestakilen och den sammanvägda bedömningen av konsekvenserna för den ekologiska

funktionen för kilen som helhet är svår att bedöma utifrån det nuvarande underlaget. Under det kommande planeringsskedet ska därför en särskild utredning tillsättas där samtliga byggprojekt som angränsar till kilen vägas samman vad gäller ekologisk funktion, ekosystemtjänster och rekreativt värde i förhållande till behovet av bostäder. Detta ska sedan ligga till grund för en helhetsbedömning om och i sådana fall hur det är möjligt att ta en del av Hammarbyskogen i anspråk för stadsutveckling.

Med utgångspunkt i värderingskartan av natur och ekologi som återfinns i områdesanalysen bör även undersökas hur det ekologiska värdet mellan Årstaskogen och Nackareservatet kan höjas till högsta nivå genom relevanta grönytekomponentsåtgärder.

Om den föreslagna gatudragningen bibehålls mellan bebyggelse och skog måste detta gaturum gestaltas på ett sätt som inte uppmuntrar biltrafik. Gröna gåfartsgator som tydligt ger prioritet till gång- och cykeltrafikanter förordas.

Överdäckning av Hammarbyvägen

Exploateringsnämnden anser att det ekologiska sambandet mellan Årstaskogen och Nackareservatet måste säkras. Här är en svag länk som, med den föreslagna exploateringen ytterligare försvagas. När nu Årstaskogen blir naturreservat är det avgörande för dess ekologiska funktion att spridningssambandet bibehålls. I den fortsatta planeringen bör detta beaktas och tydligt beskrivas hur detta görs. Nämnden ser dock positivt på möjligheten att bygga längs befintlig infrastruktur och binda samman stadsdelarna i enlighet med planprogrammets intentioner.

Nytorps gärde

Nytorps gärde är ett mycket uppskattat område och nämnden ställer sig positiv till att utveckla Nytorpsbadet och i samråd med de boende planera för hur fältet kan utvecklas i ännu högre grad till en stadspark för hela stadsdelen. Vad gäller bebyggelsen ser nämnden att man i första hand bör bygga på redan hårdgjorda ytor. Under det fortsatta planeringsarbetet bör marken kring Dalens sjukhus inarbetas i nära samarbete med Locum.

Om den föreslagna gatudragningen bibehålls mellan bebyggelse och park måste detta gaturum gestaltas på ett sätt som inte uppmuntrar biltrafik. Gröna gåfartsgator som tydligt ger prioritet till gång- och cykeltrafikanter förordas.

Övriga synpunkter

Parkeringsstalet ska vara högst 0,3 per lägenhet, energianvändningen ska inte överskrida 45-50 kWh/kvm/år, tillgänglighetsfrågor ska vara prioriterade.

- 4) Ann-Margarethe Livh (V) föreslår att nämnden beslutar att avslå den del av förslaget som avser Hammarbyskogen och Nytorps gärde och att därutöver anföra:

Hammarbyskogen har stora ekologiska värden med såväl flerhundraåriga tallar och rödlistade arter. Skogen ingår även i ett sammanhängande stråk från Tyrestakilen, via Nackareservatet till Årtaskogen. Vänsterpartiet vill värna dessa gröna stråk som säkerställer den ekologiska kvaliteten genom att ekosystem binds ihop så att djur och frön kan förflytta sig mellan områdena. Nytorps gärde har redan i dag ett stort värde för stadsdelens medborgare och upplevs som en trygg, tillgänglig och värdefull landskapspark som många gärna vistas i och promenerar på.

Däremot ställer vi oss positiva till en överdäckning av Hammarby fabriksväg, vilket möjliggör nya bostäder som kan kompensera för att Hammarbyskogen och Nytorps gärde undantas från exploatering. Vi har även avsatt en miljard i vår senaste budgetreservation för att finansiera fler överdäckningar som liksom avsmalnade vägar med mindre trafik ger utrymme för ny bebyggelse i centrala lägen samtidigt som det ökar framkomligheten i staden för gång- och cykeltrafikanter och förbättrar områden som idag är utsatta av buller och avgaser.

Beslutsgång

Ordföranden Joakim Larsson (M) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förslag från ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M), Daniel Forslund (FP) och Karl Malmqvist (C).

Reservation

Vice ordföranden Maria Östberg Svanelind m.fl. (S) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Åke Askensten m.fl. (MP) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Ann-Margarethe Livh (V) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

§ 22**Försäljning av fastigheten Solkraften 26 i Skrubba till
EMS Förvaltning AB**

Dnr E2014-01542

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

- 1 Exploateringsnämnden godkänner köpeavtalet rörande fastigheten Solkraften 26 i Skrubba.
- 2 Exploateringsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 27 juni 2014.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

- 1) Ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M), Daniel Forslund (FP) och Karl Malmqvist (C) föreslår (se beslutet).
- 2) Vice ordföranden Maria Östberg Svanell m.fl. (S) föreslår att nämnden beslutar att avslå kontorets förslag till beslut och att därutöver anföra:

Kontoret bör få i uppdrag att arbeta fram ett förslag där fastigheten upplåtes med tomträtt.

- 3) Åke Askensten m.fl. (MP) föreslår att nämnden återremitterar ärendet och ger kontoret i uppdrag att ta fram ett förslag där marken upplåtes med tomträtt.

För bebyggelsen ska gälla: Energianvändningen ska inte överskrida 45-50 kWh/kvm/år. Energianvändningen ska hållas nere genom grönska på tak och fasader. Parkeringstalet för cyklar ska vara 2,5 och för bilar högst 0,3 per lägenhet. Om grönytor tas i anspråk ska de ersättas med nya grönytor med likvärdig ekologisk funktion. Tillgänglighetsfrågorna ska vara prioriterade. Plats ska reserveras för gruppboheter/serviceboheter.

- 4) Ann-Margarethe Livh (V) föreslår att nämnden beslutar att avslå kontorets förslag och att därutöver anföra:

Det finns ingen anledning till att marken ska avyttras genom försäljning till det aktuella bolaget, utan den bör även i

fortsättningen upplåtas med tomträtt. Detta eftersom det egna markinnehavet är ett av de viktigaste verktyg som en kommun har för att uppfylla sitt bostadsförsörjningsansvar, samt säkerhetsställa en långsiktig hållbar och sammanhållen stadsplanering även i framtiden.

Beslutsgång i delen om återremiss

Ordföranden Joakim Larsson (M) ställer förslaget att återremittera ärendet mot att avgöra ärendet vid dagens sammanträde och finner att nämnden beslutar att avgöra ärendet vid dagens sammanträde.

Beslutsgång

Ordföranden Joakim Larsson (M) ställer därefter övriga förslag mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förslag från ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M) Daniel Forslund (FP) och Karl Malmqvist (C).

Reservation

Vice ordföranden Maria Östberg Svanelind m.fl. (S) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Åke Askensten m.fl. (MP) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Ann-Margarethe Livh (V) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

§ 23**Älvsjöskogen, förslag till naturreservat. Svar på skrivelse från Åke Askensten (MP) och Elin Olsson (MP)**

Dnr E2014-01337

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

- 1 Exploateringsnämnden godkänner kontorets tjänsteutlåtande som svar på skrivelse från Åke Askensten (MP) och Elin Olsson (MP).

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 23 juni 2014.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

- 1) Ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M), Daniel Forslund (FP), Karl Malmqvist (C), vice ordföranden Maria Östberg Svanelind m.fl. (S) och Ann-Margarethe Livh (V) föreslår (se beslutet).
- 2) Åke Askensten m.fl. (MP) föreslår att nämnden beslutar följande i enlighet med skrivelsen:

Att ge kontoret i uppdrag att inleda ett arbete med att göra Östra Älvsjöskogen och Rågsveds friområde till naturreservat

Beslutsgång

Ordföranden Joakim Larsson (M) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förslag från ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M), Daniel Forslund (FP), Karl Malmqvist (C), vice ordföranden Maria Östberg Svanelind m.fl. (S) och Ann-Margarethe Livh (V).

Reservation

Åke Askensten m.fl. (MP) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Särskilt uttalande

Särskilt uttalande lämnas av Ann-Margarethe Livh (V) enligt följande:

Vänsterpartiet stödjer den aktuella skrivelsen som föreslår att Älvsjöskogen i sin helhet ska göras till naturreservat och har sedan länge drivit att även Rågsveds friområde ska skyddas från exploatering på motsvarande sätt. Det är anmärkningsvärt att den östra delen av Älvsjöskogen inte ingår i det föreslagna naturreservatet. Naturvärdena i denna del av skogen uppges vara mer skyddsvärda än i de västra, samtidigt som sträckningen av tunnelbanan som är under utredning inte berör det aktuella området.

§ 24**Markanvisning för idrottsändamål inom fastigheten
Ulvsunda 1:1 i Riksby till Good to Great Tennis Academy.****Utredningsbeslut**

Dnr E2014-01621

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

- 1 Exploateringsnämnden anvisar mark för idrottsändamål inom fastigheten Ulvsunda 1:1 till Good to Great Tennis Academy och ger kontoret i uppdrag att träffa markanvisningsavtal enligt förslag i utlåtandet.
- 2 Exploateringsnämnden ger kontoret i uppdrag att fortsätta utredningsarbetet (utredningsbeslut).
- 3 Exploateringsnämnden begär att stadsbyggnadsnämnden upprättar detaljplan för området.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 3 juli 2014.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

- 1) Ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M), Daniel Forslund (FP), Karl Malmqvist (C) och Åke Askensten m.fl. (MP) föreslår (se beslutet).
- 2) Vice ordföranden Maria Östberg Svanelind m.fl. (S) och Ann-Margarethe Livh (V) föreslår att nämnden beslutar att återremittera förslaget och anför följande:

Vi har ingenting principiellt mot att den aktuella platsen upplåts för idrottsändamål. Däremot saknar ärendet en beskrivning av i vilken omfattning den rugbyplan som i dagsläget finns på platsen nyttjas och mark kommer att upplåtas för samma ändamål på annan plats som ersättning vid upprättande av en tennisakademi. Beslutsunderlaget har således brister, varför vi vill uppdra åt kontoret att återkomma med ärendet på ett senare sammanträde.

Beslutsgång i delen om återremiss

Ordföranden Joakim Larsson (M) ställer förslaget att återremittera ärendet mot att avgöra ärendet vid dagens sammanträde och finner att nämnden beslutar att avgöra ärendet vid dagens sammanträde.

Beslutsgång

Ordföranden Joakim Larsson (M) finner därefter att nämnden beslutar enligt förslag från ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M) Daniel Forslund (FP), Karl Malmqvist (C) och Åke Askensten m.fl. (MP)

Reservation

Vice ordföranden Maria Östberg Svanelind m.fl. (S) och Ann-Margarethe Livh (V) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Vid protokollet

Maria Stigle